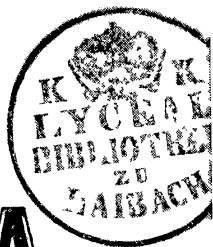
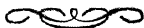


II  
C. 23051.  
f/2 189

Šveta grofinja



# GENOFFEA.



Mizhna in ganljiva perpovest.



---

V LJUBLJANI. 1857.

Saloshil Janes Giontini.



## I.

### *Kako grof Smagomir od poboshne Genofefe flovo jemlje.*

**M**ed tistimi shenami, ktere so bile od svojih mosh po krivem in nedolshnem budo preganjane, je tudi poboshna in poterpeshljiva Genofefa. Njeno shivljenje je tako mikavno in njeno preganjanje tako krivizhno, da zhlovek te pergodbe pazh bres ganljivosti in fozhutja brati ne more.

Sgodila se je ta pergodba okoli leta fedem sto petdesetega, ob zhafu trierskega fhkofa Hidualfa. Shivel je namrezh takrat imenitni grof Smagomir v trierski desheli; sarozhen je bil s Genofefo, hzherto Brabanshkega vojvoda, prav bogato in poboshno gospodizhino. Shivela sta onadva v ljubeshni in veliki perjasnosti med fabo. Ob tistem zhafu je pa Abderaman, Maverški kralj, s veliko vojfko v Shpanijo perderel, jo obropal in vse, kamor je perfhel, poshgalt; in sdaj je hotel tudi Franzosko deshelo napasti. Ko je franzoski kralj Karl to flishal, je vse knese in grofe na pomozh isklizal. Š temi je mogel tudi grof Smagomir iti, ker je bila takrat trierska deshela franzoski vladi podvershena.

Ko se tadej grof Smagomir s svojimi na odhod perpravlja in od svoje ljubeshnjive Genofefe flovo jemati hozhe, se shaloftna Genofefa tako milo in ganljivo obnafha, da se prizhejozhi ne

morejo fols sdershati. In ko ji grof roko poda in sadnji „sdrava bodi“ sgovoriti hozhe, jo shalofst tako prefune, da v omedlevizo pade. Ko se fpet savé in k febi pride, jo grof tolashi, rekozh: „Perferzhna, preljuba shena! nikar ne bodi savolj mojega odhoda prevezh shalofstna. Upam namrezh, da me bo ufmiljeni Bog frezhno nasaj perpeljal in naju sopet vefela fklenil. Srozhim te Bogu in presveti Devizi Marii, ktera te bo varovala in v nadlogah tolashila. Pustim ti fvojega svestega flushabnika, Golota po imenu, ki ti bo svestvo stregel in sa vse potrebno fkerbel.“

Genofefa od prevelike shalofsti ne more ne besedize spregovoriti in ko ji grof sopet roko poda in sadnji „sdrava bodi“ isgovori, fpet v omedlevizo pade. Smagomir pa grosno shalofsten zhes to, se od nje oberne, fkozhi na biftrega konja in odjaha pretakaje grenke folse.

Ko je tadej v králjev tabor dospel in se vfi knesi in gospodje tam sbrali, se je kralj s fvojó armado, ktera je fhestdefet tavshent pefhzov in dvanajst tavshent konjkov fhtela, proti fovrashnikam vsdignil, kterih je bilo gotovo fhtirikrat vezh. In vender mu je Bog tako frezho dal, in njegovi vojfhaki so tako hrabro fovrashnike napadli, da jih je bilo fhest in trideset tavshent pet sto mertvih, ko so jih kristjanje komaj tavshent pet sto sgrabili. Ostali fovrashniki so pa s fvojim kraljem v mesto Avinjon sbeshali, kjer so se tako hrabro branili, da so kristjanje to mesto dolgo obfedali. Sato je tudi grof Smagomir dalj, ko je mislil, od doma ostal in se fhe le ob letu v domazhijo vernil.

Med tem je bila grofinja vedno shalofna in ni drusega vefelja in tolashila na tem fvetu imela, ko Boga in molitev. Shivela je prav poboshno in krepoftno in je tudi fvoje pofle k bogabojezhnofti naganjala. Ali hudobni duh, kteremu je bila njena zhednoft soperna, ni nehal jo pogubiti in pred fvetam oframotiti; kar je tudi takole ftoril. Ker je bil grof per fvojem odhodu Genofefo Golotu srozhl in ji je ta vfak dan ftregel, je hudobni duh v Golotovem ferzu tako nezhiſte miſli in ſhelje do grofinje obudil, da ſe ni mogel ſdershati ji fvojih neframnih miſel odkriti. Kakor hitro je zhiſta goſpa to ſapasila, mu jeſno in reſno rezhe: „Se li ne framujeſh, ti lahkomiſelni flushabnik, takih miſel in jih meni raſodevati? Je li to ſveſtoba, ktero ſi fvojemu goſpodu obljubil? Je li to ſahvala, ktero mu ſa njegovo ljubeſen fkaſujeſh? Popuſti to, drugazh boſh vidil, da ſe boſh fvoje neumnofiti in predersnofiti keſal.“ Utraſhl ſe je Golo teh beſedi in ſi ni dolgo upal, kaj tazega govoriti. Vender pa niſo bile njegove nezhiſte ſhelje ſ tem ſaterte, temuzh ſo ſhe le ſmiram toliko vezhi bile, kolikor dalje je ſ grofinjo hodil.

Šgodi ſe enkrat, da Genofefa fvojo podobo, ktero je bila ſa grofa malati dala, ogleduje in da Golo ravno nenadoma ſraven pride. Popraſha ga tadej grofinja, zhe kaj té podobi manjka? Golo ji odgavori: „Miloftljiva grofinja! zheravno té podobi ſ lepoto nizh enazega ni, ji vender po mojih miſlih nekaj manjka, namrezh, da ni ſhiva in moja, ſamo moja!“ Grofinja je dobro raſumela, kaj da hozhe Golo rezhi; od jeſe jo

rudezhiza obfuje in tako terdo ga osmérja, da jo je vef oframoten prozh pobral. Tudi to svarjenje ni moglo ognja hudobne posheljivosti v Golotovem ferzu sadufhiti, ftraft njegova je vedno fhe le huji perhajala; in fklenil je vse, kar je le mogozhe, v dopolnjenje fvojega hudobnega nagnjenja ftoriti.

Ko se tadej enkrat grofinja fama po vezherji po vertu sprehaja, stopi Golo lagano k nji in ji s perlisljivimi besedami gorezhoft fvoje ftraftne ljubeshni odkriva in jo sagotovlja, da mora sa zhafa umreti, zhe ga tudi ona nafprotno ne bo ljubila. Tu se zhifsta grofinja ftrafhno rasferdi in mu refno proti, da bo prezej grofu na snanje dala, zhe bo le fhe kterikrat kaj tazega ali s besedami ali s drugimi znamnji od nje terjal.

Sdaj je Golo fposnal, da je vef njegov up po vodi fhel in de je saftonj vse njegovo persadevanje, fvoje shelje kterikrat dopolniti. Sato je fvojo ljubeshen v slobno foverafhtvo spremenil in ni nizeh drusega miflil, kakor kako bi se nad nedolshno grofinjo mafhevati samogel. Od sdaj je tadej pasil na vse njeno djanje in nehanje in sadnjizeh je sapasil, da ima gofpa posebno enega kuharjev, Dragona s imenam, rada. Bil je ta prav poboshni in bogabojezhi mosh. Ker je pa grofinja poboshnim in bogabojezhim ljudem posebno fvoje nagnjenje fkasovala in jih rada imela; je toraj tudi tega flushabnika pred vfimi drugimi naj bolj zhiflala. Kolikorkrat jo je frezhal, ga je vselej perjasno nagovorila, in kjer mu je kaj uftrezhi ali v kaki nadlogi ga tolashiti samogla, je ftorila s posebnim dopadenjem. Vse to je pa

hudobni Golo drugazh raskladal, da bi s tem perloshnoft dobil, svojo gospo satoshiti. Vezhkrat je svojim perjatlam rekel, ta parjasnoft grofinje proti kuharju je fumljiva, in bi se utegnila flabo isplesti. Rezhe jim tedej, de naj marljivo pasijo, kako je grofinja proti kuharju perjasna, zhe se frezhata, in vidili bodo, kaj se more od te perjasnofti mifliti. Š temi in enazimi besedami je Golo svojo grofinjo per veliko flushabnikih perzhernil, in ni nehal, da jih je nekoliko na svojo stran fpravil.

Rezhe enkrat Golo kuharju, de ga grofinja, ki je bila ravno fama v svoji isbi, klizhe. Pofhteni mosh verjame to in gre k nji; sa njim se pa smusa tudi Golo, in oba fama v isbi safazhi. Bres besede gre Golo fpet ven in kuhar tudi sa njim, ko je svedil, de ga grofinja ni klizala.

Prezej fklizhe Golo svoje perjatle in jim s hinavfko jeso toshi, de je kuharja famega per grofinji v isbi najdel, in sdaj nizh drusega mifliti ne more, kakor de fta she morde grefhila bila, ali pa fhe le hotla, ko ju je safazhil. „Zhemú pofvetovanje?“ jim rezhe, „zhemu pofvetovanje tù? zhe se temu v okom ne pride, bo fhe vezhi gerdobija is tega, in nam ne bo mozh po gospodovem prihodu preftati. Gotovo je, de je ta nefrezhni kuhar nafhi grofinji sazharal (sazopral) in ji v jedilih savdal, tako de ga ne more popufstiti, ko bi ravno zhaft in shivljenje sgubiti utegnila. Sato bi se mi prav sdelo, kuharja v jezho vrezhi, na grofinjo pa toliko pasiti in jo varvati, de bi k temu zhloveku ne mogla. Kakfhna je toraj vafha mifel, ljubi per-

jatli?“ Oni rekó: „Ker mu je grof fkerb zhes gospo dal, naj ftori, kar se mu naj perpravniſhi ſdi.“

Potlej ukashe Golo kuharja poklizati, ga oſtro nagovori in mu ozhita, de je grofinji ſavdal, de bi jo k ljubezni primoral; ſato ſafluſhi v ſpone ukovan in v naj huji jezho verſhen biti. Tu ſe revni Dragon rotí in rotí, de ni te pregrehe kriv; zeló nebo in ſemljo na prizho klizhe, de ni nikoli kaj tazega miſlil, ſhe manj pa ſtoriti hotel. Ali vſe to njegovo rotnje in prizhevanje je bilo le bob v ſteno, naj bi bil rekel tó ali uno, vſe bi bilo ſaſtonj; v verige ſo ga ukovali, in v jezho vergli, is ktere ni priſhel, preden ſo ga mertvega ven neſli.

Ali hudobni Golo ſhe ni bil s tem ſadovoljin, temuzh je s velikim hrumam v goſpino iſbo s ſvojimi tovarſhi perderel in ji proté ſavpil: „Sadofiti dolgo zhafa fim terpel to vaſho perjaſnoſt in ljubesnivoſt, ktero imate do kuharja! Nizh vezh ne ſmém tega dopuſtiti, zhe hozhem ſhe v hiſhi ſvojega goſpoda oſtati. Sato moram tudi Vaſ, ker ſte ſakonſko ljubesen ofkrunili, v jezho vrezhi in Vas ne préd ven iſpuſtiti, dokler ne bo grof ukasal, kaj de je ſtoriti.“ Tako je bila blagorodna grofinja, ſhe ofem meſzov noſezha, bres vſe pregrehe, in le ſavolj ſagovarjanja zhiftoſti od ſvojega laſtnega fluſhabnika v jezho varno ſaperta.

Lahko ſi miſlimo, kako je mogla nedolſhna grofinja ſavolj te krivize ſhaloſtna biti; Bogu je toſhila to veliko nadlogo, in ſveti angeli ſo njene toſhbe pred boſhji ſedesh noſili. V jezhi



ni grofinje nobeden drugi obiskovati smel, kakor dojniza ostudnega Golota, ktera je saperti pizhli shivesh nofila. Tudi Golo je vezhkrat sam k nji fhel, in je vse poskushal, da bi bil njeno zhifto ferze sa svojo hudobno ljubesen vnel. S dobrimi in hudimi besedami jo je pregovarjal, s obljubami vábil in s protenjem strahil, fe ji perlisoval in fe okoli nje fladkal, in vender ni nizeh drusega opravil, kakor grofinjo fhe le bolj k stanovitnosti obudoval. Ko fe je enkrat zeló predersnil jo objeti, ga je s pestjó od sebe funila in mu refnobno rekla: „Ti hudobnesh, ti fhe ni sadofti, de fi me po nedolshnem v jezho vergel, in sdaj me hozhefh fhe ob zhaft in svelizhanje perpraviti? Vender sagotovim te, de fe grosno goljufafh, ker fim perpravljena, raji tavshentkrat umreti, kakor fe le kolikaj soper svojo zhaft in nedolshnost pregrafhiti.“ Te tako ojftré besede bi bile predersnega Golota vender od njegovega namena odverniti mogle; vender je bilo tudi to le bob v fteno, ker ni svojega hudobnega namena popustil, temuzh fhe le nove sanjke nastavljal v sadoftenje svojih nezहितih shelj. Podkupil je svojo dojnizo s velikimi obljubami, zhe kaj per grofinji opravi. Kolikorkrat je ta ostudna shenfka ujeti jed pernefla, jo je nagovarjala, da bi vfaj bolj perjasno s Golotam ravnala, ker bi jo potem mordé ali is jezhe spustil ali ji pa vfaj shivesh poboljshal. Pa stanovitna gospa je bila perpravljena, tudi raji v jezhi lakote umreti, kakor pa Boga rasshaliti in svojo vest ofkruniti in omadeshati.

Med tem fe je zhaf njenega poroda perbli-

shal in fkerbna grofinja je dojnizo, svojo ftreshnizo, profila, ji dve babizi prefkerbeti. Pa hudobna babura ji ni hotla tega ftoriti in ji fhe pelniz in povoja ni hotla dati, de bi bila svoje pervorojeno dete v nje savila. Genofefa ni mogla tu drusega ftoriti, kakor britke folse pretakati in svojo nadlogo in teshavo vezhnemu Bogu toshiti. Tako je bila grofinja ob uri poroda popolnoma sapufhena, in vender je bres vse nevarnosti zhverftega finzhka porodila, kterege je, ker ni imela pelniz, v terazho povila. Sdaj je gorezhe profila, de bi otroka h kerftu nefli, pa tudi to ji ni bilo dovoljeno; sato ga je fama kerftila in ga Boleflav (to je poln bolezhin) imenovala. Potem ga na narozhje vsame, k ferzu pertifka, s folsami obliva in s shalofstjo rezhe: „O ti moje, revno dete, ti moj edini saklad! pazh po pravizi te Boleflava imenujem, faj fim te s bolezhinami pod ferzam nofila in v bolezhinah rodila. She s veliko vezhimi bolezhinami in teshavami te bom pa redila, in s neisrezheno britkofstijo in shalofstijo fkoperneti in umreti vidila, ker te ne bom savolj pomanjkanja shivesha preshiviti mogla, faj komaj toliko dobivam, de fama febe per shivljenji ohranim. O ti! ubogi Boleflav, ti revno nefrezhno dete!“ Med tem je ftreshniza Golotu nasnanila, de ima od sdaj dva jetnika in de mora grofinja od shalofsti fkoperneti, zhe fe je ne ufмили in ji boljega shivesha ne pofhilja, da bo febe in otroka preshiviti samogla. Pa terdoferzhni hudobnesh ni imel prav nobenega ufmljenja s to revno porodnizo in je miflil jo s to nar vezhi teshavo k ljubesni permorati. Vender

pa, ker se je bal, de bi popolnoma ne obnemagala, ji rezhe nekoliko vezh kruha nofiti, fizer pa rasun vode nizh drusega vezh; in namesti jo tolashiti, jo je neufmiljenesh le s gerdimi befedami pfoval.

## II.

*Kako grof Smagomir to dogodbo sve in kako nedolshnega Dragona k smerti obfodi.*

Od vsega tega, kar se je bilo sgodilo, ni grof Smagomir she nizh vedil, ker fi mu ni nobeden is grada pifati upal savolj ftrahu pred Golotam. She dalj, kakor je mislil, se ni mogel domu verniti, ker je bil pred mestam Avinjon obsterljen in ker se je njegova rana le po zhafi zelila. De bi Golo fvoje gerdo ravnanje s grofinjo pred grofam olepfhal, je poslal dva mezza po porodu flushabnika s fledgehim pismam k grofu:

„Milostljivi gospod, ko bi se ne bal Val prevezh ne shaliti, bi Vam pergodbo, ktero marljivo perkrivam, s tem pismam rasodel. Vfi domazhi, posebno pa donafhavez tega pisma fo fi mozno persadjali veliko nefrezho odverniti, ali vfa moja fkerb je bila s svijazho hudobneshev vnizhena. K temu mi ni treba drusega prizhevanja, kakor vfih grajshanov, in moja svestoba in marljivost bo gotovo poterjena. Blagovolite tadej, milostljivi gospod, od tega poslanza vse na tanko posvediti in nad njegovim govorjenjem nizh ne dvomiti. Kakfhna je pa vasha volja in vash

ukas o te rezhi, blagovolite mi, svojemu hlapzu, nasnaniti, de bom vedil, kaj mi je v té teshki rezhi sazheti.“

To pismo je grof ravno takrat prejel, ko je svojo rano v nekem mestu na spodnjem Franzofkem zelil. Ta noviza ga je tako rastogotila in raskazhila, de so se mu bolezhine v rani povikfhale in de se je osdravljenje toliko manj pospefhevalo, kolikor bolj mu je kri od jese po shilah vrela. Poflani je namrezh vse na tanko rasloshil, kako sumljivo je bilo vse vedenje grofinje proti kuharju med tem zhafam in kako ju je Golo fama v isbi safazhil. Ker nista tadej hotla popuftiti tega napzhnega snanja, zheravno fta bila saporedama svarjena, ju je dvorni hifhnik Golo filama lozhil in vfakterega v posebno jezho pahnil. V te jezhi je na to Genofefa fina rodila, zhigar ozhe pa, kakor vfi mislijo, ni drugi, kakor nefrezhni kuhar.

Tu poprafha grof, kdaj de je njegova shena rodila. Šlushabnik je napzhno grofu povedal, de fhe le pred enim mezsam, zheravno fta bila she takrat dva mezza po porodu pretekla. Nato sazhe grof divjati in se togotiti, kakor de bi bil pamet sgubil, rotil je grofinjo in kuharja, kakor nar vezhi preshefhtnika. „Ti nešvestniza ti, se grosi, tako neframno fi tadej obljubljeno svetobo prelomila? O ti krivoperfeshna babulja, ki fi se pred menoj tako hlinila in fveto delala.“ Š temi in enazimi saframovavnimi besedami je grof nedolshno grofinjo rotil in delal se je, kakor de bi hotel od jese ob um in pamet priti.

Ko se je nekoliko zhafa pomislil, kako bi

ftorjeno preſheſtvo kaſnoval, poſhlje poſlanega flushabnika s ukasam naſaj: Golo naj Genofefo tako terdo ſapre, de ne bo mogel nobeden ſhnjo ne govoriti, ne k nji priti; neframnega kuharja pa naj tako umori, kakorſhne ſmerti je ſavolj te pregrehe vreden.

§ tem krivizhnim poveljem je flushabnik domu hitil, in Golo mu je možno hvaſeſhen, de je vſe tako ſveſto opravil. De bi pa kuharja kolikor mogoſzhe bres hrupa s poti ſpravil, rezhe ſtrupa v njegovo jed permeſhati, in ko je reveſh na tem umerl, ga s verigami vred v oſtudno jamo verſhe. Grofinje pa ni bilo treba oſt্রেجي in varniſhi ſapirati, ker ſhe prezej od konza ni ſmel drugi s njo govoriti kakor li Golo in njegova dojniza.

### III.

*Kako grof ſvojo ſheno umoriti ſapové, ona pa od Boga reſhena v puſhavo ſbeſhi.*

Ko je hudobni Golo nedolſhnega kuharja tako po krivizhnem s poti ſpravil bil, ſhe ni bil famo s tem ſadovoljin, ker ſe je bal, de bi njegova ſvijazha vender enkrat na dan ne perſhla. Sizer jih je bilo pa tudi veliko per gradu, ki ſo ſavolj tega umora in ſavolj ſapertja pobošhne grofinje godernjali. Sato ga je ſkerbelo, grof bi berſh ko ne po ſvojem prihodu njegovo hudo-bijo ſvediti utegnill, ko bi ſhe grofinjo ſhivo naſhel, in plazhilo njegovo bi gotova ſmert bila. In kmalo je tudi novizo dobil, de je grof Sma-

gomir od franzoškega kralja she spuſhen in sdaj she na potu proti domovini. Mersel pot oblije hudobnesha per té novizi in naglo fi svita buzha smifli, kaj mu je pozheti. Ukashe bersega konjizha ofedlati, ga urno sajaha in sdérja grofu naproti, pa ga pred ne frezha, ko v Brodnizah (Štraſburgu). V tem meſtu je ſtanovala ſtara ſhenfka, ktera je ſavolj ſvoje hlinjenje ſvetoſti kakor prav poboshna flovela; bila je ona feſtra Golotove dojnize, in she vezh let ſhnjim snana. K té je hudobnesh nar pred fhel in ji vſo do-godbo od konza do kraja povedal. Rekel ji je tudi, de bo na vezher grofa k nji perpeljal, in jo proſi, de ga naj na vſo mogoſho viſho preprizhati fkufha, de je grofinja s kuharjem ſaref greſhila. Potem ji je en denar v roke potifnil in ſe ſhe le sdaj k grofu podal, ga ſprejet.

Ko ſta ſe poſdravila, grof Smagomir hudobnega Golota prezej prime in od njega tirja, de mu naj na tanko vſe pové, kar in kako de ſe je ſgodilo. Sdaj ſe svita buzha ſazhne kremſhiti in jokati, kakor de bi od prevelike ſhaloſti in britkoſti ne mogel govoriti, in njegove go-ljuſne folſe morajo njegove gerde laſhi poreſni-zhiti. Sdaj mu vſe od kraja do konza perpoveduje, ne kar je grofinja ſtorila, temuzh kar ji je njegova neisrezhena hudobija podtaknila in iſmi-flila, in namrezh s toliko iſmiſhljenimi dokasi, de je grof miſlil, de ſe je moglo tako in nikakor ne drugazh ſgoditi. Tudi je perſtavil, de je kuharja na tihem umoril, de bi framoto grofinje bolj perkril.

Vſe to je grof s veliko ſhaloſtijo poſluſhal

in smiram bolj na tanko po vseh okolihinah popraveval, ker ni mogel Golotu vsega verjeti. Ker se je pa Golo bal, de bi se ne sagovoril, rezhe svojemu gospodu: „Milostljivi gospod! ko bi morde nad mojimi besedami dvomiti utegnili, je v tem mestu sveta in savolj odkrivanja fkrivnih rezhi flovezha shena: ko bi jo tadej hotli bolj na tanko isprafhati, bi gotovo nar bolj popolnoma vso to dogodbo svedili.“

Grofu je to dopadlo, in je tudi v mraku fpremljan od svojega hifhnika k imenovani golju-fivki fhel. Rezhe ji, de dvomi nad sveftobo svoje shene, in jo profi, de mu ja gotovo rasodene, zhe se je ref vse tako med njo in kuharjem sgodilo, ker sna fkrivne rezhi tako odkrivati. Tu mu babura s hivavfko ponishnoftijo odgovori, de ni fizer nobena svetniza, vender mu pa hozhe toliko od pergodbe povedati, kolikor ji je Bog rasodel. Na to pelje oba gospoda doli v temno klet, kjer je selena luzhiza berlela in dolgozhasno luknjo vifhnjevila. Tu sarifhe na tleh s majhno palizhizo dva kolobarja in postavi grofa vanje. Potem vershe ogledalo ali fhpegel v posodo polno vode in mermra zhes to tako zhudovite besede, de je grofa strah fpreletel in de so mu strahu lasje po konzu vftajale. Sdaj se babura trikrat pred posodo safuzhe, trikrat vanjo dahne, jo potem okoli safuzhe in zhudovit blagoflov isgovori.

Na njeno povelje pogleda sdaj grof v vodo in vidi v ogledalu, kako grofinja, njegova shena s kuharjem perjasno govori in smehljaje se s njim kremlja. Grof na to veselo pravi: „Sdaj

fhe nizzh napzhnega ne vidim.“ „No prav,“ mu zoperniza odgovori, „bomo vidili, zhe bo nam Bog fhe kaj drusega pokasati hotel.“ Ponavlja poprédjfhjno zeremonijo in veli sopet grofu v vodo pogledati. In tù grof s lastnimi ozhmi vidi, kako grofinja kuharja po lizih bosha in vezhkrat ljubeshnjivo poljubuje. Sdaj grofa rudezhiza fpreletí in plashno perzhakuje, kaj bo v tretje vidil. Ko je tadej po tretji zeremonii v ogledalo pogledal, s shalofúijo vidi, kako fta grofinja in kuhar neframno grefhila. Savolj tega preshefhstva je bil grof tako rastogoten, de je v njem vse vrelo, in de je fklenil nesvestobo svoje shene grosovitno kasnovati. „Dérjaj naprej,“ rezhe Golotu, „in umori preshefhtnizo s nesakonfkem otrokam kolikor samorefh neufmiljeno.“

Kdo je bil veselífh, kakor kervolozhni Golo. Bersh ko bersh je konja sajahal in odjesdil, sra-ven pa premífhljeval, kako bi grofinjo umoril. Komaj je domu perfhel, je bersh dojnizi vse povedal, kako frezhno se je vse isfhlo in de ima povelje grofinjo umoriti. Rezhe ji pa tudi, de ne fme nikjer tega praviti, de se vse bres hrupa med perjatli grofinje sгоди.

To je flífhala mala hzhherka dojnize, ktera je bila bolj, ko njena mati, proti grofinji ufmi-ljena. Naglo je tekla k jezhi, in je pod lino, fkosi ktero je grofinja jedi dobivala, tako milo jokati sazhela, de jo je grofinja flífhala in pre-ftrafhena k lini ftopila. Vprafha sdaj deklízhizo, sakaj de tako joka? Ta ji odgovori: „Míloft-ljiva gospa! Vafha nefrezha me jokati fili, ker je hudobni Golo od nafhega gospada povelje



dobil, Vaf umoriti.“ „Ah! kaj bo potem s mojim revnim detetam?“ savpije Genofefa. „Nizh boljega, kakor Vam, fe ne bo ubogemu otroku sgodilo,“ ji shaloftno dekelza odgovori. Sdaj fe uboga grofinja tako pretrafhi, de bi bila fkorej omedlela. Ko je nekoliko k febi perfhla, je sazabela tushno jokati in s ferzhnimi sdihljeji takole govoriti: „O moj Bog in gospod, sakaj fim vunder tolike britkofiti in toliko teshav vredna? Oh kaj fim grefhila, de bi bila saflushila tako neufmiljeno s fvojim detetam umorjena biti! O jefi nefrezhna shena! moram tadej doshiveti, de bom kakor prefheltniza umerla, ker fim vunder savolj ohranjene sveftobe, ktero fim fvojemu moshu dolshna, dosdaj toliko hudega preftala. Ah, moj Bog! hiti mi na pomozh v ti sadregi! O moj Bog! refhi me te britke fmerti!“

Ko je grofinja dolgo zhafa tugovala in jokala, rezhe dekelzi: „Ljuba moja, pojdi v mojo isbo, pernefi mi pero, zhernila in papirja, sa fvoj trud fi pa vsemi, kar hozhefh od mojih dragotin.“ Sdaj dá kljuzhe, in ko je vse profheno dobila, je fledenze pismo pifala: „Miloftljivi grof, preljubi moj mosh! Ker fim svedila, de moram na tvoje povelje umreti, bi ti vunder rada s tem pifmam lahko nozh vofhila in fe ti perjasno poflovila. Rada umerjem, ker ti sapovefh, zhe mi ravno teshko dé, de me po nedolshnem k fmerti obfodifh. Vsrok moje fmerti je pa to, ker fim tebi obljubljeno sveftobo vedno ohranila in ker nifim v neframne tirjatve hudobnega hifhnika dovoliti hotla, ki me je filama ob vfo zhaft perpraviti hotel. Vunder ti drusega ne

samerim, kakor to, de fi mojim toshnikam prehitro verjel in meni ne perloshnosti dal, fe sagovarjati. Sagotovim te tadej pred shivim Bogam, pred zhigar fodnim ftolam bom she jutri ftala, de nifim vse fvoje shivljenje na nobenega drugega mifflila, kakor naté. Srozhim fe v boshjo voljo in terdno upam, de bo dan perfhel, na katerem bo moja nedolshnost in kriviza mojih toshnikov odkrita. S Bogam, milofljivi gospod! preljubi perjatel! odpuftim ti is ferza, in hozhem tudi Boga po fmerti profiti, de ne bo moja kri mafhevanja ne zhes tebe ne zhes moje toshnike klizala. To ti pifhem s trefejozhimi rokami in folsnimi ozhmi, ker mi blishnja fmert moje ferze s ftraham napolnuje. Tvoja tebi do fmerti svefta in savolj sveftobe k fmerti obfojena Genofefa.“

To pifmize je Genofefa dekelzi dala, de ga je v njeno isbo nefla s opominam ja nobenemu od tega ne omeniti. Vfo prihodnjo nozh je potlej Genofefa ifkreno in gorezhe molila in febe in finzhka Bogu srozhevala.

Drugi dan na vse sgodaj je Golo dva fvoja nar sveftejfhí flushabnika poklizal, jima povelje fvojega gospoda osnanil, in ukasal, de naj grofinjo s otrokam vred v gojsd fabo odpeljeta, tam oba umorita in de mu morata v snamnje fpoljnene ukasa njune ozhi in jesik pernefti. Zhe mu bofta to ftorila, ju hozhe dobro plazhati, drugazhi pa s shenami in otrózi umoriti. Prezej grefta k grofinji v jezho, jo v prav flabo obleko oblezheta, ji obras sakrijeta, de bi je ljudje ne fposnali, in ji ukasheta, prav tiho sa njima iti. Tu je fhla uboga grofinja, kakor nedelshno jag-

nje v mefnizo, in ni ne befedize sgovorila, s ktero bi toshila in mermrala zhes to grosno nefrezho. V narozhji je nosila fvojega nedolshnega finka, ga bres nehanja na ferze pertifikala in govorila: „O ti moj ubogi finek, ti moj preferzhni angeljzhek, ko bi te le toliko zhafa fmela v narozhji nositi, kakor fim te pod ferzam nosila! Sdaj pa morash she préd umreti, prédén vefh, kaj je kriviza, in morash kakor krivizhnik terpeti, ker nifi vender nikoli nobene krivize ftoril.“ Š temi befedami je ona ferze flushabnikov tako omezhila, de fta fe jima oba prav v ferze fmilila in de jima je filno teshko bilo gospodovo povelje fpolniti.

Ko fo bili she delezh v gojsd in na prav odfranfk kraj perfhli, fta grofinji povedala povelje njenega mosha, de mora savolj presheftva umorjena biti, in de je Golo jima sapovedal to sapoved fvojega gospoda dopolniti. Sato naj fe nikaar zhes nju ne jesi in naj fe perpravi sa frezhno fmert. Genofefa fe tadej is pokorfhine do fvojega gospoda sazhe is vfega ferza k fmerti perpravljati, ter poklekne in gorezhe moli. Med tem pa ta dva flushabnika nedolshno dete popadeta, potegneta nosh is noshniz in mu hozheta vrat preresai. Tu skozhi prestrafhena mati od molitve, fe vershe med trinoge in shaloftno savpije: „Stojte, stojte, vi nesveftni ljudje, persanesita vfaj nedolshni kervi. Zhe pa vender otroka umoriti hozheta, umorita vfaj popred mene, de ne bom permorana dvakrat umirati.“ Uflifhala fta njeno profhnjo in ji velela, de naj vrat odgerne in ga udarku pomoli. Sdaj fe grofinja tako

prestrašhi, de se je vša trefla in bolj mertva kot shiva bila. „O ljubi moji, jima s folsnimi ozhmi rezhe, perpravljena sim sizer umreti, pa verjemitita mi, de se možno nad mano pregreshita. Sagotovim vaju pred shivim Bogam, de sim nedolshna in de sim bila le sato od hifhñika per grofu satoshena, ker nifim v njegovo hudobno poshelenje pervolila. Verjemitita mi, zhe meni vidva persanefeta, bo Bog ne le vama, ampak tudi vajnim otrokam obilno povernil; zhe me bošta pa umorila, bo moja nedolshna kri zhes vaji in vajne otroke mafhevanje klizala.“

Te besede fo serze flushabnikov tako omezihle, de jima je bilo nemogozhe, grofinji le nar manjshi shal storiti. Rekla šta ji tadej s perjasnimi besedami: „Milofljiva gospa, rada bi Vam shivljenje otela, ko bi ne bil nama hifhnik pod sgubo lastnega shivljenja sapovedal, Vaf gotovo umoriti. Vender, zhe nama obljubite, nikdar na beli dan ne priti, temuzh de hozhete v tej ali drugi puhavi nesnano stanovati, pojdite v boshjem imenu in spomnite se naji v svojih molitvah.“ Grofinja jima je to flovefno obljubila in se jima is vlega serza sa iskasano ufmljenje sahvalila. Šlushabnika šta po tem pletu, ki je bil sa njima pershel, ozhi isvertala in jih svojemu gospodu v snamnje storjenega umora pernefla; Golo jih pa fhe pogledati ni hotel, ampak jih je pfam vrezhi ukasal.

## IV.

*Kako Genofefa v pušhavi shivi.*

Uboga, od vsih ljudi sapuſhena Genofefa je sdaj po gojsdu okoli hodila in perpravnega kraja ifkala, kjer bi ſtanovati in ſe huđega vremena varvati ſamogla. Pa veſ tiſti dan je ſaſtonj ifkala in je mogla tiſto nozh pod koſhatim dreveſam prenozhiti. S objokanimi ozhmi in s proti nebeſam povſdignjenimi rokami je pervo nozh v velikem ſtrahu bres vſega ſpanja prezhula. Tudi drugi dan je takega kraja, naj bo ſhe ali perpravna jama ali pa votlo drevo, ifkala, kjer bi bila ſtanovati mogla, pa tudi ta dan je bil veſ trud ſaſtonj. Ker ſhe dva dni ni nizh jedla ne pila, je bila permorana ſe s koreninami in ſeliſhi krepzhati. Tretji dan je ſhe bolj globoko v gojsd fhla in tako dolgo ifkala, de je vender jamo v ſkalovji in majhno vodizo sraven naſhla. To je Genofefa kakor ji od Boga podeljeno ſtanovanje ſpoſnala in je ſklenila, v tem berlogu do ſmertí ſhiveti. Naredila ſi je tû notri poſteljo is liſtja in dreveſnih vejiz in ſa ſhivesh ſi je ſeliſhnatih korenin nabrala. Ker je pa tako ſiromahno ſhivela, ji je kmalo mleka ſmanjkalo, tako de ni mogla vezh ſvojega preljubega ſinka dojeti. Revno d'ete je toliko zhaſa ſefalo, de je na ſadnje ſhe kri perſefalo; in ker ni nobenega ſhivesha dobivalo, je jelo hirati in je bilo ſhe bliſo ſmertí. Shaloſtno zviljenje in jokanje otroka je materi tako k ferzu fhlo, de je miſlila od ſhaloſti umreti. Ker ſhe ni mogla dalj te velike

reve gledati, je umirajozhega otroka pod drevo nefla, ga tje poloshila in 'prezh fhla, de bi ga vezh ne gledala in ne flifhala. Od daljezh je pokleknila in s povsdignjenimi rokami tako preferzhno in gorezhe molila, de jo je Bog mogel uflifhati. „Moj Bog in odrefhenik,“ je rekla, „ali samorejo fhe dalj tvoje boshje ozhi bres ufmiljenja gledati na to nedolshno dete, kako gladu koperni in obnemaguje? Glej, ufmiljeni Bog! kakor revno jagnje ono pred tvojimi ozhmi leshi in te s milim jokam sa potrebni shivesh ferzhno profi. Ah! ufmili se vender te sapufhene firote, proti kateri je ozhe tako terd in kateri mati pomagati ne more. Šaj nimam nobene druge tolashbe na tem fvetu, kakor edinega linka: zhe mi tega vsamefh, moram fhe zeló od shalofti v pufhavi umreti. Satorej mi ga ohrani, in hozhem ti ga k tvoji zhafti isrediti.“

Komaj je grofinja tako v folsah odmolila, glej kar perfkazhe biftra kofhuta proti nji in se sazhne prav perjasno okoli nje fukati in se ji perlisovati, kakor de bi bila hotla rezhi: „Glej, mene je Bog poflal, de bi tvojega deteta preshivila.“ Vfa sazhudena je Genofefa boshjo previdnost fposnala in hitro je po otroka letela, ga k kofhutinemu vimenu perflonila in tako dolgo fefati pufтила, de se je okrepzhal. Savolj te nebefhke dobrote je bila grofinja tako rasvefeljena, de se mu je is vfega ferza prav gorezhe sahvalila in ga fhe sa prihodnjo podporo in pomozh profila. Njena profhnja je bila uflifhana, ker je kofhuta vfak dan dvakrat perfhla in otroka dojila, dokler fta bila v pufhavi. § tim kofhutinim

mlekam se je nedolžno otrozhe škosi fedem let preshivilo, ko je grofinja od selifnih korenin shiveti mogla. Grosno se je bilo tadej shivljenje uboge grofinje spremenilo: prekrasno grofovsko stanovanje je bila s dolgozhasno in pušto samoto samenjala, svojo lepo in svetlo isbo s temnim berlogam, njene flushabnize so bile divje sverine. Difhezhe in fladke jedi so se spremenile v sirove in pušte selifha, njena mehka postelja v terdo listje in protje, njeni dragi beserji v vitke folse, njene radošti in kratki zhasi v terpljenje in shalost. Po letu je bilo grofinji še hšha nastati, po simi jo je pa strahovala merslota, komaj je samogla vsak dan došti korenin in sšha sa shivesh dobivati. Zhe jih je hotla došti, je mogla debeli sneg odkidavati in s lefenim kolam semljo raskopavati. Je hotla piti, je mogla vselej led rasbijati in kadar je vodiza vša premersnila, je mogla led toliko zhasa v uftih dershati, de se je stopil. Še je hotla roke segreti, jih je mogla toliko zhasa dergniti, de so se vsaj toliko segrele, de ji je bilo prebiti. In kako dolge so ji mogle fhe le nozhi po simi biti, ktere je s otrozhizhem v té puštoti preshivela. Vše te bolezhine in nash loge, ktere je grofinja sama na sebi obzhutila in prestala, so bile fhe le fenza proti tistim, ktere je njeno materino serze zhutilo savolj revshine svojega otroka, ki je vezhi perhajal in tudi svojo nadlogo zhutili sazhel. Kolikokrat je mati vsega od mrasa oterpnjenega linka na svoje perša perstifkala, ga segreti, in ko je vidila, de se ves njegov shivot od mrasa trefe, ni mogla drusega kakor vedno jokati. Kolikokrat mu je pazh re-

kla: „O! preljubi finek! koliko morash vender po nedolshnem preftati.“ In otrok, ko je materino shalof in tugo vidil, je tudi sazhel s njo jokati. Š zhafama fe je pa she mati teh stfick navadila in fantizh fe je tudi v teh teshavah in terpljenji popolnoma uterdil. Genofefa je she zeló na sadnje Boga hvalila, da jo je is posvetnih nevarnost rethil in v to puhavo ispeljal. Vezhidel je molila in vedno bolj in bolj v poboshnosti in sveti boshji ljubeshni raftla.

Ko je nekega dne pred berlogam vfa v molitvi samifhljena s proti nebesam obernjenimi ozhmi klezhala, kar vidi angela is vifhave proti nji plavati. Imel je v svojih rokah podobo svetega krisha, na katerem je nash Svelizhar is flonove kosti tako umetno sdelan in sresljan bil, kakorshnega pazh nobeden zhlovek narediti ne more. Angel je podal to podobo Genofefi s temi perjasnimi besedami: „Vsemi ta sveti krish, o Genofefa, kterege ti tvoj odrefhenik v tolashbo is nebes poshilja. V njem fe ogleduj in raduj in pred njim svojo molitev opravljaj. Zhe si shalofna, tolashi fe s tem krishem; kadar si skufhana, moli k temu svetemu krishu; in ko te nepoterpeshljivost napadati hozhe, spomni fe poterpeshljivosti, ktero je tvoj umirajozhi svelizhar na krishi imel. Ta krish bo sate fhzhit prot vsem skufhnjavam, in kljuzh, ki ti bo nebefa odperel.“ Ko je angel to sgovoril bil, je sginil spred njenih ozhi in ji krish popuhtil. V njeni jami je bil pa she od nature napravljani altar; tó je Genofefa ta krish postavila in pred njim klezhé svojo poboshnost opravljala. Premifhljevala



je krishanega Jesufa od nog do glave in je bila tako ganjena, de jo je serze bolelo in de je na svoje terpljenje popolnoma posabila. Per tem krishi je vfelej tolashbe ifkala in jo tudi nafhla in pogoftama je pred njim terpljenje nafhega gospoda Jesufa Kristufa premifhljevala. Osalifhala ga je po letu s lepo selenimi vejzami in mizhnimi zvetlizami, po simi pa s jelzhjim berftjem in vedno selenim berfhlinam.

Med tem je njen ljubi Boleflav vedno doraflheval in se izhafama hoditi in govoriti navadil. Genofefa ga je v vfem poduzhevala in serzhno veselje nad njim imela; obdaroval ga je bil namrezh Bog s posebno biftro in prebrifano glavo, de je hitro vfe, karkoli mu je mati povedala, rasumel in obdershal. Samo to je bilo shaloftno, de je mogel fantizh vezhidel nag in bos hoditi, ker tifte oblazhila, v ktere ga je mati od otrofltva savijala, fo se bile she vfe sdergnile in ftergale in tudi tifti kofi, ktere je od fvojega oblazhila odtergavala, tudi nifo dolgo terpeli. In tako se je sgodilo, de fta oba mati in finek mogla nagá in bosá okoli hoditi in le s maham in protjem svojo nagoto pokrivati. Tù se je Bog nedolshnega otroka ufmilil, ter je tje poflal volka, ki je kosho rastergane ovze proti njemu pernefel in jo prednj vergel. Genofefa je Boga sa to dobroto sahvalila, in fvojega ljubega Boleflava v kosho savila. Od tifttega zhafa fo se divje shivali tudi vedno bolj s novimi vfeljenzi podomazhile. Vfak dan fo perfhle pred berlog in fo otroku kratek zhaf delale; volk, ki mu je bil kosho pernefel, se mu je vezhkrat pufil jesdariti

in majhni Boleflav je vezhkrat s saizhki in drugimi shivalmi vkup jedel, ktere fo vefelo okoli njega fkakljale. Ptizhize fo mu na glavo in roko perletavale in njega in mater s petjem rasvefle-  
ljevale. Zhe je fhel selifh sa mater ifkat, fo vfakorfhne shivali sa njim letale in mu s nogami raskopavaje nar bolji korenine in selifha kasale. Grofinja fe je tudi prav mozno nad otrokam radovala, ker fo njegove vprashanja in odgovori grosno biftroumni bili.

Vadila ga je tudi mati „Ozhe nafh“ in fhe druge molitvize, in, kako de fe naj Boga bõji, njega ljubi in zhafti. Nikoli mu pa ni povedala, kakfhnega rodu de je, de bi ga ne bila shalila ali de bi mu ne bila marvezh shelj vdihnila, med ljudi nasaj iti.

Enkrat ji med prav perjasnim pogovorom ljubi Boleflav rezhe: „Ljuba mama! tolikrat mi rezhete moliti: Ozhe nafh, kateri fi v nebesih, povejte mi vender, kdo de je moj ozhe?“ „Ljubeshnjivi otrok, mu mati odgovori, tvoj ozhe je Bog, kateri tam gori ftanuje, kodar folnze in luna plavate in nam sijate.“ Otrok pravi: „Me li posna moj ozhe?“ „Se vé de te posna,“ mu odgovori mati, „in te ima prav rad!“ „Kako je pa to,“ pravi otrok, „de mi nizh dobrega ne ftori in de me v nadlogah in teshavah koperneti pufti.“ „Moj ljubi fin,“ ga saverne mati, „tukaj smo v dolini folsá in moramo veliko terpeti; kadar pa v nebefa pridemo, bómo v fega vefelja dofti imeli.“ Boleflav nadalje vprafha: „Ljuba mama, ima moj ozhe fhe vezh finov memo mene?“ „To fe vé de,“ pravi mati. On pravi: „Kje pa

fo? Mišlil ſim, de ſva fama na tem ſvetu.“ Ona odgovori: „Zheravno ſhe niſi bil nikoli is tega gojsda perſhel, morafh vediti, de ſo ſunaj njega deſhele, vaſi in meſta, v katerih vſakorſhni ljudje ſtanujejo, dobri in hudobni. In tiſti, kateri dobro delajo, pridejo v nebeſhko kraljeſtvo, kjer ſe bodo vekomaj veſelili; tiſti pa, ki hudobno ſhive, pridejo v pekel, kjer bodo na vezhno kaſnovani.“ Fantizh ſhe rezhe: „Mama, i kaj pa tu v gojsdu fama delava in ſakaj ne greva k drugim ljudem?“ Mati mu odgovori: „Sato, de boljje nebeſhkemu ozhetu flushiva in de bova loſhej v nebefa perſhla.“ Take in enake pogovore je otrok s materjo vezhkrat imel in jo rado vedno vſe iſpraſhal.

Ko ſe bilo ſhe ſedem let preteklo, je Genofefa tako hudo ſbolela, de je miſlila, de bo mogla umreti, potrebe in pomanjkanje vſega potrebnega ſo jo bile tako poſuſhile, de je bila bolj merlizhu ko ſhivemu podobna. Tako huda vrozhina jo je perjela, de ſe je vſa ſhe v ſilah oſtala kri vnela, de je bila popolnoma mertvoudna in ſe ganiti ni mogla od prevelikih bolezhin.

Ko je ubogi ſapuſheni Boleſlav ſvojo mater tako obnemagati in hirati vidil, ſe verſhe zhes njeno na pol mertvo telo in s obupnimi beſedami ſavpije: „O kaj mi je pozheti, preljuba mama! kam ſe zhem djati, zhe mi umerjete? Šam ſim v té puſhavi in na ſvetu tam ne poſnam nobenega zhloveka. Ah! preljubesnjiva mati! profite vender uſmiljenega Boga, de vaſ ſhe dalj ſhiveti puſti, ker, zhe vi umerjete, mora vaſh otrok lakote poginiti.“ Umirajozha Genofefa ga je hotla

tolashiti, ter mu perjasno rezhe: „Moj ljubi sin! nikar ne shaluj prevezh savolj moje smerti, nikar ne toshi, de si tako sapufhen. Vedi namrezh, de ne stanuje delezh od te famote v mestu Trier tvoj ozhe, k kateremu se po moji smerti podaj in mu povej, de si njegov sin. Lahko te bo sa svojega otroka vsel, ker si mu popolnoma enak, in vsi te bodo sa njegovega sina sposnali.“ Potem mu je vse na tanko povedala, kako je v to puhavo perfhla, in kolikfhno krivizo ji je hudobni Golo storil. Sraven ga je vender profila, de se naj nikoli nad njim sato ne mafhuje, ampak de naj mu savolj Boga odpusti. In sdaj se je Genofefa na posteljo ulegla perpravljena umreti. Glej, tu stopita dva blifhezha angela v berlog, kterih eden se postelji blisha, Genofefo sa roko prime in ji rezhe: „Oftani fhe per shivljenji, o Genofefa, ne bofh fhe umerla, ker tako je boshja volja.“ Per teh besedah sta angela sofet sginila in bolna se je pokrepzhano in mozhno zhutila.

## V.

*Kako mozhno grof Smagomir po svoji sheni shaluje.*

Poglejmo pa sdaj, kako se Smagomiru godi, ker smo se she dolgo per nefrezhni Genofefi mudili. Bersh ko je is Brodniz v Trier domu perfhel bil, mu njegov hifhnik hitro sazhne perpovedovati, kako je na tihem presheshtnizo s otrokam v gojsdu umoriti ukasal. Grof je s tem sadovoljin in je fhe pohvalil previdnost hifhnikovo.

Komaj je pa nekaj dni preteklo, ga je sazhela vest pezhi in mifel na Genofefo ga je s neisrek-ljivo shalofitjo napolnovala, in vse njegovo hre-penenje je povsod le grofinje ifkalo, in ni mu bilo mogozhe se teh mifel in shelj snebiti. Miflil je sam per febi, morde se ji je vender kriviza sgodila; sposnal je tudi, de se je zhesjo ftrafhno pregreshil, ker ni te rezhi po fodnii preifkati ukasal. Poslednjo nozh je imel grof fledgezhe fanje. Sdalo se mu je, de grosen smaj svoje oftudno shrelo odpira in se po njegovi preljubi sheni fteguje, jo sdaj sdaj sgrabiti in odnesti v svojem kervolozhnem gobzu, pa nobenega ni, de bi jo branil in varoval. Te fanje fo ga fhe bolj s shalofitjo napolnile in ves v obupu jih je drúgo jutro hudobnemu hifhniku perpovedoval, ki mu jih je takole iskladal: Smaj pomeni kuharja Dra-gona, kateri je posabivfhi na svojo sveftobo gro-finjo sapeljal, de se je svojemu moshu odpovedala. Golo je grofa tudi pregovoril, de naj takim fanjam v prihodnje nizh ne verjame, temuzh de naj bo preprizhan, de je grofinja s kuharjem fhe vezhi kasen saflushila. De bi tadej grofa ras-jafnil, je Golo vfaktere goftarije, plefe in ob-ifkanja mnogo perjatlov napravil, in fi vse smiflil, karkoli bi grofa rasveseliti utegnilo. Vse to je fizer njegove sunanje pozhutke rasveseljevalo, ali njegovih ferzhnih ran, ki fo od dne do dne vedno raftle in ga bolj pekle, mu ni moglo sazeliti.

Nekega dne gre grof v isbo svoje shene, in najde med drugimi papirji tudi tisto pifmo, ktereга mu je grofinja v jezhi pifala. S nepo-

pifljivo marljivoftjo prebira pifmo in fposna, de je Genofefa zhiſto zhiſto nedolſhna. She med branjem je bil s tolikſhnim kefanjem in uſmiljenjem do nedolſhne ſhene napolnjen, de je ſazhel milo in britko jokati in de je miſlil, ſdaj mora od ſhaloſti po njem biti. Proti Golotu fe je pa tako raskazhil, de bi ga bil na drobne kolze raſtergal, ko bi bil prizhejzoh. Preklinjal ga je kakor hudobnega iſdajavza in na dno pekla bi ga bil pahnil, ko bi bilo mogoſzhe. Golo je prezej zhutil, kaj ga zhaka in fe je ſa nekaj dni is liſtja ſpravil, in ni fe pred na beli dan perkaſal, dokler ni ſvedil, de fe je grofova jeſa ſhe ulegla. Tu je ſvita buzha vedila grofa tako preſlepiti, de je grof vezh njegovim beſedam, kakor pa pifmu verjel. Med drugimi mu rezhe: „Genofefa v pifmu ſizer prizhuje, de je nedolſhna, in de ni nikoli kaj tazega ſtorila — o pazh, lep ſagovor! ko bi ſhe tajenje doſti bilo, no tak potlej fo vſi tatje, preſheſhtniki nedolſhni.“

Š temi in enazimi beſedami je Golo grofa potolaſhil in fe tako ſpet popolnoma ozhiſtil. Pa notranji grofov mir ni dolgo terpel — povernili fo fe kmalo ſtari dvomi in zhe dalje huje njegovo ferze kljuvali. Smiram fe mu je ſdelo, kakor de bi mu glaſ v uſheſa ſheptal: „ſapovedal ſi Genofefo umoriti, ukasal ſi nedolſhnega otroka ubiti, velel ſi pobolſhnega kuharja vſmertiti.“ To ozhitanje veſti ga je tako peklo, de ni nikjer pokoja naſhel, temuzh smiram okoli hodil, kakor bi hotel pamet ſgubiti. Vezhkrat je s ſhaloſtnim glaſam ſavpil: „Ah! Genofefa, kje ſi! Kam ſi perſhla, moja perferzhno ljuba? Ah! nedolſhno

si umerla in te smerti sim le jest kriv.“ Gerdi Golo je kmalo vidil, de je dušni stan grofa od dne do dne nevarniši, sato jo je popihal ne le is grada, ampak še zeló is tiste deshele, ker mu je fhlo sa kosho. Nekaj zhafa sa tem fo nashli snamnja sakopanega merlizha, kopali fo tadej nadalje in nashli fo truplo, ki je bilo Dragonovo, ktereга je bil Golo tu sem na ta od-rozbní kraj prenefti ukasal. Šam grof Smagomir je ogledal truplo, in od sdaj ni níz vezh dvomil, de je kuhar po nedolshnem umorjen bil. K temu se je še perpetilo, de je bila tista zo-ferniza v Brodnizah, ktera je bila grofa tako vidljivo ogoljufala, vgrabljena, in po fodnji pre-ifkavi kakor neframna flepariza k ognju ob-fojena. Ko fo jo še na moriše peljali, je fodnike profila, de bi ji dovolili, še ene kratke besede sgovoriti. Ko fo ji dovolili, rezhe glasno: „Zheravno sim vse svoje shivljenje veliko smert-nih grehov storila, me vender nobeden tako ne pezhe, kakor ta, de sim enkrat grofu Smagomiru njegovo sheno Genofeo kakor preshefhtnizo s svojimi svijazhami tako shivo pred ozhi postavila, de je terdo verjel, in ga tako strahno strahno goljufala. Sato je bila potem grofinja s pobosh-nim kuharjem vred k smerti obfojena in je tudi kakor preshefhtniza s svojim otrokam vred umor-jena bila. To me je od tistega zhafa vedno peklo in do smerti shalilo. Preklizhem pa vse tiste svoje besede in pred vsm svetam flovesno preseshem, de je grofinja s kuharjem vred ne-dolshna. Prosim tudi, de bi to grofu porozhili in

mu povedali, de sim vse to na fhuntanje gerdega Golota storila.“

Ko je grof to svedil, se je védel, kakor de bi od prevelike shalosti in britkosti obupati mislil. Sdaj je fhe le na tanko sposnal, kako ga je prekleti Golo sa nos vodil in njegovo sheno in njegovega edinega sinka po nedolshnem umoril. Spomin na to mu je bil tako fkelezh, de mu je bilo od tuge ob um priti. Drusega niso is njegovih uft flifhali, kakor jamranje in tarnanje in jok in stok. Vzhasih je tudi kakfhno jesno befedo soper Golota isrekel in ga preklinjal, de bi si vsaj nekoliko ferze polajshal in fklenil je tudi, se nad tem hudobnesnem strafhno mafhevati.

Dve leti je she bilo, kar je bil od dvora sginil, in grof ni vedil, kako bi to svito buzho v pest dobil. Tu ga je hotel s svijazhami vjeti. Pifal mu je namrezh prav perjasno pismo, v katerem se se vé de le na vides zhudi, sakaj de ga je popustil, ker mu je vender vedno ljubesen in zhasht fkasoval. Golo se sagovarja in sa odpufhenje profi, ker so ga opravila, ki se ne dajo odlafhati, klizale. Grof je le pifma ponavljal in vedno toshil, kako teshko de mu je bres tako sveftega flushabnika biti in kako de ga v vsih rezheh pogreshuje. To pifarjenje je tako dolgo terpelo, de je Golo mislil, grof mu je v refnizi spet milostljiv.

Proti svetim trem kraljem je grof poslednjizh imeniten lov in gostijo napravil, na ktero je vse svoje perjatle povabil. Med drugimi je tudi Golota prav perjasno povabil, in ta sizer tako svita in prekanjena buzha je fama v te



naftavljene sanjke fhla. Grof ga je prav perljudno sprejel in fe, zhe prav le na vides, njegovega prihoda vefelil. Shivela fta kakor perjatla ene dni med fabo, kakor bi fe ne bilo nizh med njima sgodilo, in fta perzhakovala druge gofte.

## VI.

### *Kako grof svojo ljubo Genofefo najde.*

Šedem let je she Genofefa v pufhavi shivela in vfak je miflil, de je gotovo she med mertvimi. Perblishale fo fe tadej flovesne goftarije grofovo. Ker je pa Smagomir fvojim goftam tudi s divjazhino postrezhi hotel, je fhel na lov in med drugimi flushabniki tudi Golota fabo vsel. Jesdarili fo po pufhavi fem ter tje, eden tu eden tam, in vfak fi je persadjal, kakfhno sver fpoditi. Grof je nenadoma kofhuto sapisil, jo je sanjo vderl zhes germovje in fkalovje in jo toliko zhafa podil, de kofhuta per Genofefini jami pomozhi ifhe. Grof pride tedaj pred jamo, pogleda noter in vidi, o grosa! sraven sveri nago shenfko. Savolj te nenadne snajdbe fe je tako prestrafhil, de fo mu mravljinzi po herbtu igrali, ker je miflil, de to mora gotova perkasen in ne shiv zhlovek biti. Prekrishal fe je f fvetim krishem in je vef prestrafhen savpil: „Zhe fi od Boga, pridi ven in povej, kdo fi!“ Genofefa, ktera je grofa prezej fposnala, ktere pa grof ni fposnal, mu rezhe: „Šim od Boga, pa uboga grefhniza in naga shena; zhe tedaj hozhete, de ven grem, mi oblazhilo noter versite,

de bom svojo nagoto perkriti samogla.“ Tu ji grof svoj plajfh vershe, v ktereга se, kolikor mogozhe dobro savije, in stopi is berloga f kofhuto na strani. Boleflava pa ravno ni bilo sra-ven, ker je bil korenin in selifh ifkat fhel. Grof se grosno zhudi takó revni in fuhí podobi, in jo vef ofupnjen vprafha, kdo in od kod de je. Ona odgovori: „Moj gofpod! jefť revna in od vſega ſapufhena ſim na Brabanfhkem rojena in ſim tũ fem sbeshala, ker fo mene in mojega ſinka po nedolſhnem umoriti hotli.“ Vef ſazhuden ſdaj Smagomir vprafha: „Kdaj in kako ſe je to ſgodilo?“ Genofefa odgovori: „Sarozhena ſim bila s ſhlahnim gofpodam, kateri je bil ſazhel ſumiti, kakor de bi mu ne bila vezh ſveſta, in je ſapovedal ſvojemu hiſhniku, mene in otroka, ktereга ſim od ſvojega gofpoda ſpohela bila, umoriti. Is uſmiljenja pa fo mi flushabniki perſaneſli f to pogodbo, de nikdar ne bom pred ſvojega gofpoda fhla, ampak vedno v tem gojſdu ſhivela — in ſdaj je ſhe fedem let.“ Sdaj ſazhne podoba Genofefina pred Smagomirovimi ozhmi vſtajati in ſumiti je ſazhel, de bi morde vender ona njegova Genofefa biti utegnila, zhe- ravno je ni mogel ſpoſnati, ker je ni bilo druſega kot koſt in koſha. Sato jo nadalje vprafha: „Ljuba ſhena, povejte mi vender, kako ſe vi imenujete in kakfhno ime je vaſhega moſha bilo?“ Sdaj mu Genofefa s ſdihljeji odgovori: „Mojemu moſhu je ime Smagomir in meni ubogi Genofefa.“

Kakor ojſter mezh fó te kratke beſede grofovo ferze preſunile in hipoma je vef ofupnjen ras konja na tla telebil. Kakor bi bil v omed-

levizo padel, je na svojem obrasu leshal, in f zhafama glavo povsdignil in ji klezhe rekel: „Genofefa, ah Genofefa! si ti?“ Ona odgovori: „Jas sim, preljubi gospod! jas sim uboga Genofefa.“ Vef v folsah smirej fhe klezhé grof rezhe: „Sa boshjo voljo, v kako velikem pomanjkanji in revfhini te sopeš najdem! Jest bresboshni hudobnesh, nifim vreden de me fhe semlja nosi, ampak saflushim, na dno pekla pahnen biti; ker le jest sim vse te tvoje nefrezhe kriv, jest sim hudobni mosh, ki je svojo sheno savolj krivizhne sumljivofti umoriti ukasal. Gorje meni grefhniku! gorje moji ubogi dushi! kako hozhem Bogu sadoftiti in tebi ftorjeno krivizo poravnati? Odpufti mi, preljuba Genofefa, odpufti mi savolj krishanega Jesufa, ki je tudi svojim fovrashnikam na krishi odpuftil. Ne vftanem préd fpred tvojih nog, dokler milofti od tebe ne sadobim, in nifim préd utolashen, dokler me ne s milimi in pér-jasnimi befedami ne potolashifh.“

Komaj fe je Genofefa fols sdershala in je pojemaje rekla: „Nikar ne bodi tako shaloften. Ni bila tvoja pregreha kriva, ampak boshja volja je bila tako, de sim v puhavo fhla. Is vsega ferza ti odpuftim in sim ti she od sazhetka odpuftila. Ufmiljeni Bog naj nama obema najne grehe odpufti in svoje gnade deleshna ftori.“ Nato mu je roko podala in ga vsdignila. Vftal je tedaj sdaj grof in je poln shalofsti v oblizhje svoje shene gledal. Miflil je, de mu mora ferze od tug in britkoft pózhiti, ker je vidil, kako je njen obras, kateri je bil enkrat angelam enak, sdaj tako fpremenjen. Sraven fe je pa tazega spo-

fhfovanja do Genofefe zhutil ushganega, de je menil pred svetnikom boshjim ftati, in zheravno je tako perjasna bila, fe je vender komaj sh njo govoriti upal. Po nekterih g̃lobokih sdihljejih ji rezhe: „Kje je pa revni otrok, kterege fi v jezhi rodila? Je li she pri shivljenji?“ Ona odgovori: „Saref velik zhudesh je to, de she shivi; fama bi ga pazh ne bila mogla preshiviti, ker mi je shivesha smanjkovalo, ufmiljeni Bog je pa to kofhuto vfak dan k nama pofhiljal, de ga je dva-krat na dan dojila.“

Komaj je Genofefa to isgovorila, je she preljubi Boleflav perfkakljaj, savit v ovzhjo kosho in s veliko koreninami v rokah. Ko grofa sagleda, fe mozhno prestrafhi in savpije: „Mati kdo je pa ta divji mosh, ki per vaf ftoji? Bojim fe ga.“ Mati mu rezhe: „Nikar fe ga ne boji, moj ljubi fin, pridi le bres strahu blishej, ta mosh ti ne bo nizh ftoril.“ Sdaj grof proti Genofefi pravi: „Je li to najn ljubi fin?“ „Ja, ta je tifti revni otrok,“ mu ona odgovori. Sdaj je bil grof tako shalofthen in sraven tako vefel, de fam ni vedil, kaj je mogozhnifhi od te shalofsti in tega vefelja na tem svetu. Ko je otrok blishej perfhel, mu mati rezhe: „Glej, to je tvoj ljubeshnjivi ozhe, pojdi k njemu in kufhni mu roko.“ Otrok je to tudi ftoril; in grof vsame fvojega fina na narozhje, ga na vefelo ferze pertifka in bres nehanja kufhuje. Od shalofsti in vefelja ni mogel drusega fpregovoriti, kakor: „O ti, moj preljubi fin, o ti, moj perferzhni otrok!“

## VII.

*Kako se Genofefa s vsimi v grad verne.*

Ko se je grof Smagomir objemanja svojega fina she nafil, je v svoj lovski rog satrobil in svoje vkup poklival. Ko so ti vsi hipoma pervreli, so se seló zhudili tako siromafno sheno pred njim in otroka v njegovem narozhji viditi. Grof jim rezhe: „Kaj se vam sdi, kdo je ta shena? Jo bofte vender posnali?“ Ko vsi odmajajo, jim nadalje pravi: „Ne posnate mar vezh moje Genofefe?“ Per teh besedah se vsi sagrosijo in sazjudijo in niso vedili, kaj bi odgovorili. Eden sa drugim so perstopali in jo perjasno posdravljali in svoje veselje nasnanjali, de she tista shivi, ktero je vfak v gradu she fedem let obshaloval. Dva ismed njih sta hitro domu jahala, de sta nofilnizo, v ktero so flabo Genofefo v grad nasaj nefli, in obilo oblazhil pernefla, v ktere so grofinjo spodobno oblekli. Med vsimi flushabniki in lovzi je Golo nar sadnji perfhel, in je she zhutil, de ga nizh dobrega ne zhaka. Grof mu dva nasproti poshilja, de naj bersh ko bersh pride, ker je prav zhudovito sver nafhel. Ko je dospel, ga grof vprafha: „Golo, li posnafh to sheno?“ Ko je s glavo odmajal, de ne, grof vef raskazhen nad njim sareshi: „Ti naj vezhi hudobnesh, kterege koli solnze obsija, ne posnafh vezh moje preljubesnive Genofefe, ktero si po krivem per meni sato-shil in po nedolshnem k `fmerti obfodil? O ti ftrafhni ubijavez, kako te zhem dosti kasniti, de si meni tako grenkost perpravil, in mojo sheno in

otroka v naj vezhi revšhino pahnil. Ko bi te tudi na vfo mogozho visho muzhil ali martral, bi te vender ne mogel sadofti terpinzhiti; ko bi te zeló tavshentkrat umoril, bi ti vender ne mogel svoji pregrehi sadoftiti.“ Med tem je Golo na kolena padel in vef v joku milófti in odpuſhanja profil. Rastogoteni grof ga je pa ſapovedal svesati in kakor nar vezhiga rasbojnika domú peljati.

Na to je grof Smagomir svojo sheno profil, de naj shnjim v grad nasaj gre. Genofefa pa, préden ſe lozhi od tega kraja, ſhe enkrat v ſvoj berlog gre ſpremljena od vſih prizhejzhih in pade tam pred britko martro na kolena in Boga ſa vſe na tem kraji prejete dobrote ſahvali. Poſlovi ſe potem per ſvojem dragem krishi, ter ga ſhe enkrat prav ginjeno kufhne. Sdaj jo grof Smagomir ſa roko prime, in hraber vites vsame Boleflava na narozhje in tako ſe vſi po zhafi proti gradu napotijo, dokler de jim noſilnize naſproti ne pernefo. Preljubesnjsivi ptizhki ſo okoli njih perjasno ferfetali in ſvojo ſhaloſt na snanje dajali, kako neradi Genofefo in Boleflava ſgubé. Koſhuta je vedno ſa Genofefo hodila kakor perproſto jagnje in ni je bilo mozh od nje ſpraviti. Ko ſo ſhe tako nekaj zhafa popotvali, ſo jim noſilnizo naſproti pernefli in perfhlo je tudi veliko veliko ljudi shnjimi, ker ſe je vſak grajſhzhhan hotel tega vefelja vdeleſhiti in grofinjo ſ zhafſtjo domu v grad ſpremljati.

Ko ſo ſhe bliſo gradu bili, jih frezhata dva ribzha, ki ſta nesnaſo veliko ribo groſtu darovala. Ko ſo jo odperli, ſo naſhli v njenem trebuhu ſlati ſakonſki perſtan, ktereга je bila grofinja is

nevolje v vodo vergla, ko je bila is grada k smerti peljana. Vsi so se temu zhudili posebno pa grof, ki ni mogel doſti Boga hvaliti, de ju je sdaj tako miloſtljivo povelizhal.

Povſod v gradu in v okolizi je bil ſhe ta zhudeſh popolnoma ſnan. Vſi, domazhi in povabljeni, ſo v trumah v grad perſhli novo ſvetnizo gledat, kjer ſo imeli veliko vsrokov ſe veſeliti in radovati, faj ſo ſvojo ſhlahtnizo in goſpo kakor od mertvih obujeno gledali in vſe zhudovito ſliſhali, kako je Bog njeno nedolſhnoſt rasodel.

Ko ſta grof in grofinja v grad perſhla in poſdravljena bila, ſo ſe floveſne pojedine sazhele in ſo veſ teden terpele. Genofefa pa ni mogla nobene jedi ne meſa ne rib jeſti in tudi nobene pijazhe ne vina ne ola (bira) uſhiti, ker ſe je bila v puſhavi na vſe druge rezhi navadila bila. Sato ſo ji mogli is korenin in ſeliſh jed napraviti.

Ko je bil teden veſelja in rajanja preſhel, je bil tudi Golo ſojen. Enega dne ga ukashe grof is jezhe perpeljati in vſim goſtam pokasati, rekozh: „Glejte, moji preljubi perjatli, to je tiſti prekleti hudobneſh, ki je toliko hudega ſtoril, de ne morem vſega od jese perpovedovati. On je hotel mojo ſheno ſapeljati in v nepokoj pahniti; jo je kakor preſheſhtnizo bres moje vednoſti v jezho vergel; ji ſamo vodo in kruh ſa ſhivesh dajal in jo per porodu bres vſe pomozhi puſtil in otroka ſhe kerſtiti perpuſtil ni. On je mojo predrago Genofefo per meni krivo ſatoſhil, me s ſvijazhami preſlepil, poboſhnega Dragona ſ ſtrupam umoril, mojo predrago s otrokam vred umoriti ukasal, jo

fedem let v ftrafhno revfhino pahnil in mene grenil — sdaj pa, vi predragi, fodite, kakfhne kasni je ta gerdi hudobnesh vreden.“ Vfi fo mafhevanje zhesnj vpili in ga k nar ftrafhnejfhi fmerti obfodili. Tù pade hudobnesh pred grofinjo na kolena, in jo sa boshjo voljo profi mu odpuftiti in sanj profiti. Ufmiljena Genofefa je bila tako omezhena, de je grofa in vse prizhejozhe sa Golota profila, de mu naj savolj nje odpufte in ga fhe per shivljenji pufte. Grof ji rezhe: „Preljuba shena! savolj tvoje zhednofi bi rad tvojo profhnjo ullifhal, de bi tega vefelega prasnika nobena shalofna rezh ne grenila; ker pa nifim famo jefi, ampak tudi vfa grofovka rodovina, rasshaljen bil, morajo oni fodbo fkleniti.“ Ti pa nifo od nobene milofiti nizm vediti hotli, rekozh de bi fe v prihodnje ne reklo, Golo je bil nedolshen, sato ga nifo mogli umoriti: fo ga torej obfodili, de mora v njih prizhejozhnofi od fhtirih volov rastergan biti. Pervesali fo torej na vfako nogo in roko verv, in vfaka teh fhtirih verv je bila k enemu volu pertvesjena; potlej fo vse vole na enkrat pognali proti vfm fhtirim ftraném sveta in rastergali fo Golota. Prezej potem fo bili tudi vfm njegovim tovarfhem od trinoga glave pofekane in njihovi otrozi is grofije pregnani. Tifti pa, ki fo bili grofinji svefci oftali, ali ji kakorkoli ftrekli, fo bili bogato obdarovani. Med temi je bila tudi tifta dekelza, ktera je bila grofinji pero, papirja in zhernila v jezho pernefla, kakor tudi eden tiftih flushabnikov, kteri ni hotel grofinje v gojsdu umoriti; in ker je bil drugi



she umerl, je grof njegove naslednike tudi bogato oblagodaril. In tako je bilo dobro delo staršev še v otrozih poplazhano.

## VIII.

*Kako Genofefa še nekaj zhaša f svojim moshem sveto in poboshno shivi in potem frezhno umerje.*

Genofefa je potem f svojim moshem prav sveto shivela in grof ni vedil, kako bi ji sadošti frezhi in flushiti samogel. Ljubil in zhaštil jo je, kakor se svetniza zhašti, in ji vfo zhašt in flavo fkasoval, ktera se bresvifheni kneginji fkasovati mora. Pa grofinja ni mogla nobenega veselja nad temi posvetnimi rezhmi in zhaštmi imeti, ker so bile vse njene misli in djanja le proti nebesam obrnjene. Ker ni mogla navadnih jedil prav nizh ushivati, je smiram tako flabela, de ni nikdar vezh svojih poprejshnjih mozhi sadobila in le še eno zhetert leta f svojim moshem shivela. Ko je bila enega dne vfa v molitvi samaknjena, se ji perkashe truma svetih shen in deviz, med kterimi se je prezhista deviza Marija kaj zhaštitljivo svetila. Vfaka ji je nebeshko zvetlizo podala, Marija je pa v rokah prekrasen venez is drasih biferjev dershala, in ji rekla: „Preljuba hzhi, poglej to s dragimi beserji osalifhano krono, ktero si saflushila f tisto ternjevo krono, ktero si v puhavi nosila. Vsemi jo is mojih rok, ker glej, sdaj je perfhla ura, v kteri se bo sate vezhnošt veselja in radošti perzhela!“ Per teh besedah je Marija prelepo

krono na njeno glavo poloshila in spet s svojimi tovarshizami v nebela sginila. Zhes to perkazen je bila Genofefa možno vesela, ker sdaj je sposnala, da se je perblishal z haf refhenja is vsih nadlog in terpljenja; svojemu moshu pa ni nizeh od tega pravila, da bi pred z hafam ne bil prevezh shalofen. Kar je pa samolzhati hotla, je bilo kmalo ozhitno. Ne dolgo po tej perkasni jo je vrozhinfka bolesen napadla, in mogla je, kakorkoli dolgo se je branila, vender v posteljo iti. Grof Smagomir je bil zhes to silno shalofen, in je vfakorshne pomozhke pokufhal, jo oteti, pa vse je bilo saftonj. Ko je dobri grof in njegov finzhek vidil, da se bolesen nizeh ne smanjsha, temuzh da kolikor dalj, tolikanj huji perhaja, je netolashljivo shalofen bil, kar je tudi vse grajshane možno peklo. „Ah! jas ubogi mosh! je tugoval, sim li tako nefrezhen, da moram vse dni v shalofsti preshiveti! O kaj sim vender pred Bogam pregreshil, da mi vse, nar ljubshi odvsame? Komaj je po dolgi britkosti spet veselje per meni prebivati sazhelo, in jest le malo z hafa mojo predrago sheno sopet imam, in Bog mi jo spet vseti hozhe. O raji bi je ne bil nikdar najdel, ker jo moram v takih teshavah sgubiti. O moja predraga Genofefa, ji rezhe, se hozhesh she tako hitro, komaj najdena od mene lozhiti in me do dna ferza shaliti? Imej vender ufmiljenje s mano, in profi dobrotljivega Boga, da te naj she vsaj nekaj z hafa per meni pusti.“ — Ljubeshnjivo mu Genofefa odgovori: „Preljubi moj mosh, nikar ne shaluj tako možno savolj moje smerti, ker s tem nizeh drusega ne dofeshesh, kakor da tudi mene

fabo vred shalish. Šaj vidish, de ne more drugazh biti, sato se prostovoljno v boshjo volja podaj. Kar me sdaj per moji smerti nar bolj teshi, je to, de tebe in ljubljenega Boleflava v tolikshni britkosti vidim; ko bi bila pa vidva bolj potolashena, bi rada umerla in to minljivo shivljenje s vezhnim same-njala. Sato vaji she enkrat profim, bodita potolashena in pomislita, de grem k svojemu in vajnemu Bogu, kterege bom sa vajni in vsih ljudi blagor perferzhno profila.“ Ker je bila vedno fiablhi, so jo s fvetimi sakramenti previdili, in ona je potem ves zhal v naj vezhi poboshnosti dopernefla. Ko je zhutila, de se je njena ura perblishala, v kateri se bo mogla od tega sveta lozhiti, je poklizala vse grajshane k febi, je she marfktere dobre nauke dala in jih blagoflovila; posebno je pa blagoflovila in tolashila svojega Boleflava, od kterege se je nar teshje lozhila. Po vsem tem je Genofefa svojo blago dushe drugi dan malega travna v letu fedem sto fedem in petdesetem sdihnila in fhla vezhno veselje ushivat, katero ji ne bo nikoli na vezhne zhase odvseto.

Poln britkosti in shalofti se grof s svojim finam zhes mertvo Genofefo vershe in tako glasno in britko tarnati in jokati sazhe, de so se vsi bali, de bofta tudi onadva sa njo fhla. Tugovali in shalovali so tudi vsi posli in domazhi po gradu, tako de kdor jih je flishal, se je mogel tudi sjokati. Ubogi grof, kateri je bil le po Golotu njene tolikshne revfhine kriv, je sa gotovo mislil, de ga je Bog s tem hotel kasnovati, in mu ni putil tako svete shene vezh imeti. Sato ni bilo konza ne kraja njegovih tug in njegovega jamranja, in

nobeden ga ni mogel utolašiti. Ni se ganil nobene minute ne od mertvega trupla svoje shene, in vedno je klezhal pred njo vef obupen in je tako milo jokal, de je bilo mifliti, njegoye britke folse morajo Genofefo k shivljenju obuditi.

Ko fo mertvo Genofefo v mertvaškko oblazhilo preoblezhi hotli, fo nafhli na njenem nagem truplu terdo in ojfthro obleko, ktero je nofila, de bi loshej Bogu flushila in se v satajevanji fame febe vadila.

Britko in teshko je bilo gotovo vfakemu, viditi, kako je tudi kofhuta, ktera je bila s grofinjo is pufhave v grad perfhla in se s vfakim poprijasnila, tugovati sazhela, ko je Genofefa umerla bila. Šhe zeló sa pogrebam je fhla f pobito glavo in je med potam tako shaloftno vpila, de se je vfim omilila, in ni nehala plakati in fto-kati, dokler nifo tupla v grob poloshili in sakrili. Po tem se je pa na grob vlegla in ni fhla is njega, de je od shalofti tam poginila. V vedni fpomin tega zhudesha, kako je bila Genofefa fhe od neumne sveri objokana, je grof pod gerb grofinje kofhuto isfekati ukasal, de bi poslednji ljudje te pergodbe nikdar ne posabili.

## IX.

*Kako grof Smagomir na Genofefinem grobu zerkev fesida in potem f svojim finam v ravno tiſti puſhavi, kjer je ona revno shivela, shivi in umerje.*

Grof je bil f svojo ljubo sheno tudi vſe vefelje in radoſt pokopal, nobena rezh ga ni vezh na tem ſvetu vefelila in radovala. Kakor megla ſe je

okoli vlahil in vedno se mu je na obrasu notrenja shaloft brala. Povfod je shaloval po svoji sheni in v zerkvi je le pred njenem grobam klezhal; doma v gradu se je vezhkrat na dan v njeno fobo saperl, kjer fi jo je nar blishi in nar bolj prizhejozho miflil. Shaloftno se je shnjo pogovarjal in jo perferzhno sa odpufhanje profil, de jo je v shivljenji tako preganjal. Miflil je namrezh, ko bi jo bil mogel le dalje ljubiti in ji ftorjeno krivizo poravnati, bi fhe potolashen bil; ker mu je pa tak hitro odmerla, in ker mu je tedaj vfa perloshnoft odvseta bila, ji svojo ljubesen fkasovati, se ni mogel nikol utolashiti.

Tega njegovega shalovanja se je Bog ufmilil in angela is nebef poflal, ga tolashit. Ta je k njemu po romarfko napravljen perfhel in ga sa prenozhifhe profil, kar mu je grof tudi prav perjasno dovolil. Grof se vé de ni nizeh drusega miflil, kakor de je on romar, in se je per vezherji marfkaj shnjim pogovarjal. Med tem tudi od svoje preljube shene in tù mu je ta romar tako na ferze govoril, de naj se popolnoma boshji volji vda, kar je grof tudi ftoril. Drugo jutro je hotel grof fhe dalje shnjim govoriti, pa ni bilo ne fluha ne duha po njem, kakor famo njegova romarfka obleka je bila fhe tù, katero je bil v sahvalo tako perjasne fprijembe v fpavnizi puftil.

Ko je enkrat grof k Genofefini jami v pufhavo fhel, glej, kar najde tam jelena, kateri je bres ftrahu Ital in ni hotel beshati, zhe fo prav pfi lajali. Grofu se je to zhudno sdelo in je bersh sapovedal pfe ufstaviti, de se sveri nizeh hudega ne sgodi; on je pa noter fhel, jamo f folsami

mozhil in pred podobo krishanega Jesufa pokleknil. Ah! to je tifti kraj, je fam per febi miflil, kjer fe je nedolshna Genofefa sa greh pokorila, kterege nikoli ftorila ni; to je jama, ktero je sapufhena nedolshnost s sdihljeji napolnovala. Tukaj fe je tvoja poboshna shena sa ptuje grehe pokorila, sakaj bi fe ti ne sa fvoje? Kadar je bil to fam sgovoril, je fklenil, kakor po boshjem vdihu, tukaj v tej pufhavi fhe febi odmerjene dui shiveti. Hitro fe potem nasaj v Trier verne, kjer fi od ondashnjega fhkofa Hidulfa pervoljenje isprofi, de bi fmel na tistem kraji kapelizo sidati, kar mu je bilo rado dopufheno. Na to je grof Smagomir tam per jami prav lepo zérkev s dvema ali tremi pufhavami ali klofhtri sa vse, ki bi fe tu pokoriti hotli, fosidal. Dokonzhano zérkev je fv. fhkof blagoflovil in jo zerkev nafhe preljubesnive Matera Marije imenoval.

Po blagoflovljenji zérkve fo truplo fv. Genofefe is njenega dosdajnega groba vsdignili in ga tje preneli, kjer je Genofefa tako ojtiro fkos sedem let shivela, de bi tudi po fmerti tam mirno in lahko pozhivala. Per tej perloshnosti fo posebno fledgehi zhudeshi snameniti. Šveto truplo je bilo v marmorjevo trugo djano, ktero bi bili komaj trije pari volov vlekli, in vender fta jo takrat dva konja tako lahko peljala, kakor bi nobene teshe ne imela. In ko fo to fsveto telo po gojsdu peljali, fe je povfod germovje in drevje perklanjalo, kakor bi hud veter pihal, in fhe zlo nar vifhji drevesa fo fe f fvojimi kofhatimi vejami globoko proti vosu perpogovale. Tako fo tedaj Genofefino truplo tu v tej zérkvi v rake poloshili in tifti krish,

kterega je bila ona is nebes dobila, na verh altarja postavili. Po tem pogrebu je grof doma v gradu vse rezhi tako v red djal, kakor bi bil na smertni postelji bil. Poklizal je svojega brata in mu je v prizho svojega ljubega sina rekel: „Gotovo si she davnaj sapasil, de nimam nikjer ne pokoja ne miru in de vedno po ivoji umerli sheni tugujem. De bi tadej loshej temu svojemu nagnjenju sadoftil, fim fklenil, svet popolnoma sapuftiti in do smerti tam shiveti, kjer je moja preljuba Genofefa toliko zhasa v pomanjkanji in revfhini shivela. Sato te sa ofkerbnika svojemu preljubemu Boleflavu isvolim, in te profim, de bi sanj kakor sa svojega lastnega sina fkerbel. On bo pa tudi tebe spofhtoval in ljubil, kakor svojega ozheta.“ K sinu obernjen pa rezhe: „Glej, moj priferzhni sin, vfo groftjo ti isrozhim in se hozhem v puhavo podati. Ta tvoj ftriz bodo per tebi ozheta nameftovali, in sato jim morash vfo ljubesen in zhaft fkasovati, kakor si jo meni.“

Tu mu odgovori dobri in mili Boleflav: „Moji ljubi ozhe, miflite li, de bi bilo prav, ko bi vi safe nebefa isvolili, meni pa le nekaj semlje sapuftili? Ne, ozhe, tega jest nozhem, temuzh hozhem, kakor vi, tudi jas nebefa posefti. Kjer vi shiveti in umreti hozhete, tam hozhe tudi vash sin s vami shiveti iu umreti“ — Temu se je ozhe ftrafhno zhudil in mu f folsnimi ozhmi rezhe: „Predragi moj sin, ojstro shivljenje ti bo teshko djalo, in savolj svoje njesknofti ne bofh mogel prebiti.“ — „Pazh loshej, ko vi, moji dragi ozhe, ker fim she fedem let v mladofti tako shivljenje fkushal. Sato tudi terdno fklenem ia se

ne dam od svojega sklepa odverniti, de hozhem tam, kjer sim bil od svoje ljube matere isrejen, shiveti in umreti. In vam moji ljubi striz, prepuštim vso grofijo, de jo prosto vladate in ubogim veliko dobrega storite.“ Sdaj sta, ozhe in striz, sina perferzhno objela, ker sta ga tako terdnega v svojem sklepu vidila.

Sapored je grof Smagomir ravno tisto romarško obleko, ktero mu je bil angel puštil, oblekel, svojemu sinu Boleflavu pa enako delati dal. Potlej sta oba v veliko shalošt in jok svojih podlošnih in shlahtnikov od vsih slovo vsela in se v pušto pušhavo podala, tukaj svestejšhi Bogu flushit. Kakor hitro je ljubi Boleflav v pušhavo perfhel, so ga njegovi prejšhnji tovaršhi, namrezi divje shivali, prezej sposnali in so v trumah k njemu perfhli, se njegovega prihoda rasveseljevat. Tukaj sta ozhe in sin poboshno in sveto shivela in tudi frezhno v Gospodu sasपाला.

